

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

забарвлення, наділяє його «живими» емоціями, внутрішньою логікою та новим звучанням. У цьому проявляється його індивідуальна інтерпретаційна манера, що стає візитівкою виконавця.

Завдяки досконалому володінню технікою, динамічними відтінками, тембровими нюансами та інтонаційною виразністю співак може створити художньо переконливий, емоційно насичений образ. Інтерпретація набуває рис неповторності, оскільки кожний вокаліст вкладає у виконання власне бачення змісту, інтонаційний малюнок, темпоритмічну свободу, емоційні акценти тощо. Саме це поєднання технічної досконалості з творчим мисленням забезпечує народження унікальної інтерпретації, яка перетворює виконання на акт творчого самовираження.

Отже, виконавська майстерність вокаліста є основою індивідуального стилю виконання, засобом реалізації творчого потенціалу та чинником художньої переконливості вокального виступу. Вона поєднує професійні знання, технічні навички й глибину особистісного переживання, перетворюючи виконання в процес прояву творчої індивідуальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грищенко, І. (2023). Розвиток вокально-виконавської майстерності студентів мистецьких спеціальностей у закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 60, т. 1, 264-269.
2. Хуа, Цивей (2024). Інтерпретаційний контент вокального твору: до постановки проблеми. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 80, т. 2, 122-127.

Артем РУДЕНКО,

здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти, ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського

Науковий керівник: кандидат
мистецтвознавства, викладач
В. П. Клещук

ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ БАЛЕТМЕЙСТЕРА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ТВОРУ

Анотація. Дослідження присвячене аналізу ролі та впливу індивідуальності балетмейстера на процес формування художнього образу в хореографічному творі. Акцентується увага на тому, що творче «Я» постановника, сформоване його світоглядом і художнім кредо, є визначальним фактором, який надає образу унікального та особистісного забарвлення. Розкрито механізм, згідно з яким балетмейстер, як майстер художнього

образу, використовує свою індивідуальність для створення музично-хореографічної драматургії, де всі виразні засоби (танцювальна лексика, композиція, синтез з музикою) підпорядковуються єдиній авторській архітектоніці. Доведено, що успішність художнього образу залежить від здатності хореографа інтегрувати поліфункціональний зміст образу, забезпечуючи його цілісність та сценічну переконливість.

Ключові слова. Індивідуальність балетмейстера, художній образ, хореографічний твір, світогляд, художнє кредо, музично-хореографічна драматургія, синтез мистецтв, танцювальна лексика.

Актуальність теми дослідження зумовлена низкою теоретичних та практичних чинників у контексті розвитку сучасного хореографічного мистецтва. Існує постійна наукова потреба у систематизації та поглибленні знань щодо структури хореографічного образу та механізмів його формування – від первинної ідеї до кінцевого сценічного втілення, включаючи аналіз його невербальної природи та ролі музично-хореографічного синтезу. Водночас, в умовах пошуку нових форм експресії та підвищення вимог до авторської унікальності, критично зростає значення індивідуальності балетмейстера. Саме особистісний світогляд, творче «Я» постановника, його унікальні методологічні підходи та режисерські рішення стають визначальним фактором, що надає художньому образу твору глибини, оригінальності та впізнаваності. Таким чином, дослідження, зосереджене на взаємозв'язку між індивідуальністю балетмейстера і процесом формування художнього образу хореографічного твору, є своєчасним і має високу науково-практичну актуальність.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема формування художнього образу в хореографії у контексті впливу індивідуальності постановника є багатоаспектною і займає важливе місце у сучасному мистецтвознавстві. Теоретичні основи цього напрямку закладені в працях, які розкривають сутність хореографічного образу та його структуру. Зокрема, В. Литвиненко (2020) акцентує увагу на тому, що художня цінність твору визначається нерозривним синтезом мистецтв, де музика виступає провідним формотворчим елементом і потужним джерелом асоціативного мислення балетмейстера. Дослідник наголошує, що музика має «органічно вплітатися в авторський задум балетмейстера і нібито стрижнем проходити через всю драматургію хореографічної постановки», що підтверджує вирішальну роль режисерського бачення у процесі.

Глибокий аналіз художнього образу як об'єкта авторської роботи представлений у роботах Г. Сірякової (2009) та П. Фриза (2008). Г. Сірякова (2009) розглядає сучасного хореографа як майстра художнього образу, який повинен мати розвинене хореографічне та асоціативне мислення для суб'єктивного осмислення дійсності. Вона підкреслює, що індивідуальність балетмейстера є ключовим фактором, який наділяє образ унікальною, дієвою

танцювальною мовою та забезпечує сценічну правдивість дії. У свою чергу, П. Фриз (2008) розкриває поліфункціональність художньо-естетичного змісту хореографічного образу, зазначаючи, що його сила полягає у здатності висловлювати невимовне. Ця багатофункціональність дозволяє балетмейстеру, реалізуючи свій художній задум, підпорядкувати усі виражальні засоби авторській архітектоніці твору.

Особливий інтерес для даної статті становить дослідження О. Лань (2014), яка безпосередньо вивчає зв'язок між художнім кредо балетмейстера та його світоглядом. Дослідниця стверджує, що художнє кредо є квінтесенцією світоглядної позиції постановника, що безпосередньо впливає на формування художнього образу, надаючи йому глибини та особистісного забарвлення.

Таким чином, проаналізовані праці підтверджують, що індивідуальність балетмейстера не є другорядним фактором, а є визначальною режисерською і світоглядною основою процесу створення хореографічного образу. Однак, існує потреба в подальшому узагальненні теоретичних положень та їх деталізації у контексті сучасних постановочних практик.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні ролі індивідуальності балетмейстера як визначального фактору у процесі формування художнього образу хореографічного твору.

Виклад основного матеріалу. Процес формування художнього образу в хореографічному творі є складним актом творчого синтезу, центральною фігурою якого виступає балетмейстер-постановник. Його індивідуальність розглядається як ключовий фактор, що визначає глибину, унікальність та естетичну цінність кінцевого результату. Ця індивідуальність формується на основі світогляду постановника, який, зазначає О. Лань (2014), трансформується у його художнє кредо. Кредо постає як квінтесенція ціннісних орієнтирів та життєвої позиції автора, що безпосередньо впливає на вибір виразних засобів, структуру та драматургію твору. Індивідуальність хореографа функціонує як фільтр, дозволяючи йому суб'єктивно осмислювати дійсність, виокремлювати найбільш суттєве та концентруватися на тому, що відповідає його авторському баченню. Таким чином, образ стає інструментом самовираження та філософської рефлексії автора, а не просто ілюстрацією, що забезпечує цілісність та переконливість хореографічного твору.

Сучасний хореограф принципово розглядається не як ремісник, а як майстер художнього образу та автор-інтерпретатор (Г. Сірякова, 2009). Це вимагає від нього володіння розвиненим хореографічним та асоціативним мисленням, щоб надати образу особистісного та неповторного звучання. Авторська майстерність проявляється у здатності створити образ – будь то конкретний характер чи абстрактне явище – і підпорядкувати його законам драматургії з чіткою експозицією, кульмінацією та розв'язкою. Майстерність постановника нерозривно пов'язана із вибором виразних засобів. Згідно з Г. Сіряковою (2009), основною зброєю є танцювальна мова (лексика), яка має

бути дієвою та образною для розкриття конкретного персонажа. Індивідуальність хореографа виявляється у його здатності наділити героїв такою унікальною лексикою (жестами, мімікою, ракурсами), що забезпечить сценічну правдивість дії та повноцінно розкриє ідейний зміст, поєднуючи професійну компетентність із яскравою творчою фантазією.

Ключовим полем для прояву цієї індивідуальності є робота з музично-хореографічною драматургією, що є основою для формування художнього образу. Художня цінність хореографічного твору визначається нерозривним синтезом мистецтв, де всі компоненти, особливо музика, взаємно збагачують один одного (В. Литвиненко, 2020). Музика виступає провідним формотворчим елементом і потужним джерелом асоціативного мислення, допомагаючи хореографу знайти адекватне образно-пластичне рішення. Цей синтез вимагає глибокого режисерського бачення. В. Литвиненко (2020) слушно зауважує, що музика в хореографічному творі не повинна бути лише акомпанементом, а має «органічно вплітатися в авторський задум балетмейстера і нібито стрижнем проходити через всю драматургію хореографічної постановки» (с. 102). Таким чином, індивідуальність балетмейстера реалізується у його вмінні створити цілісну драматургію, підпорядковуючи усі виразні засоби розкриттю глибинного художнього образу, використовуючи музику як ключовий імпульс і драматичний каркас.

Нарешті, ефективність авторського бачення підкреслюється поліфункціональністю хореографічного образу (П. Фриз, 2008). Художній образ є формою мислення у мистецтві та виступає як єдність зображення і вираження, що безпосередньо втілює авторські почуття. Ця багатогранність дозволяє образу розвиватися за внутрішніми законами, а його сила полягає у здатності висловлювати невимовне. Індивідуальність балетмейстера проявляється у його вмінні використовувати цю універсальну якість образу, створюючи твір, у якому відбиває власне бачення реального світу. П. Фриз (2008) стверджує, що майстерність постановника визначається тим, наскільки досконало він оперує комплексом виражально-зображувальних засобів, створюючи органічний сплав рухів, жестів і поз. Усе це суворо підпорядковується авторській архітектоніці твору, що є гарантом того, що образ буде не лише естетично цінним, але й носієм багатфункціонального змісту.

Висновки. Дослідження підтверджує, що індивідуальність балетмейстера є визначальним режисерським і світоглядним чинником у формуванні художнього образу. Його художнє кредо виступає як фільтр, що суб'єктивно осмислює дійсність і надає образу особистісного забарвлення. Успішне формування образу залежить від творчої індивідуальності, яка інтегрує всі виразні елементи.

Ця індивідуальність проявляється у створенні цілісної музично-хореографічної драматургії, де музика є провідним формотворчим елементом і має органічно об'єднувати всі елементи композиції. Балетмейстер, як

майстер художнього образу, оперує комплексом виражальних засобів, наділяючи героїв унікальною танцювальною мовою. Він підпорядковує поліфункціональний зміст образу авторській архітектоніці для досягнення його цілісності та багатозначності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лань, О. (2014). Художнє кредо балетмейстера як наслідок світогляду в контексті створення художнього образу. *Вісник Львівського університету. Серія: Мистецтвознавство*, (14), 137-143.
2. Литвиненко, В. І. (2020). Роль і значення музично-хореографічної драматургії у створенні високохудожніх сценічних творів. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, (4), 99-103.
3. Сірякова Г.В. (2009). Сучасний хореограф як майстер художнього образу. *Проблеми мистецької освіти, Збірник науково-методичних статей* (4), 273-279.
4. Фриз, П. (2008). Поліфункціональність художньо-естетичного змісту хореографічного образу. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*, (1), 259-262.

Si HUAKUN,

Postgraduate student (Master's Level),
Ushynsky University

Scientific supervisor:

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Olena Rebrova

THE GENRE OF TRANSCRIPTION IN MUSIC WITHIN THE CONTEXT OF ACADEMIC INTEGRITY

Abstract. This article is devoted to the genre of musical transcription within musical culture, juxtaposing it with the culture of academic integrity. The concept of the creative evolution of a musical image is presented, transitioning from specific sound-intonational and metro-rhythmic means into a different genre-stylistic dimension. Genres of this nature are outlined, examples are provided, and particular focus is placed on Niccolò Paganini's 24 Caprices.

Keywords: academic culture, musical culture, musical transcription, art-historical texts, Variations, Caprices, Niccolò Paganini.

The issue of academic integrity has been recently actualized due to the deployment of modern information technologies in the educational process. In Ukraine, this is governed by the Law on Higher Education (2017). Scholars (Shynkaruk, 2023; Boblovskyi, 2021; Rebrova, Kliuyeva, 2020) emphasize the phenomenon of academic culture and the institution of academic integrity. In the

Мілодська Д.	
Імагінація в музичному виконавстві: феномен сценічного образу.....	101
Дорош М., Кьон Н.	
Специфіка художньо-комунікативної діяльності хорового диригента.....	103
Цзі Міңці	
Драматургія та виконавська специфіка жіночих вокальних партій в операх В. А. Моцарта.....	107
Лапіна В., Ключова С.	
Вокальні цикли українських композиторів.....	110
Батюк Н., Ян Кунь	
Символічна образність пісенного фольклору як чинник активізації інтерпретаційних умінь вокаліста.....	114
Ісов Р.	
Жанрове розмаїття та стилістичні особливості баянної музики в мистецтві України.....	118
Чепканич Олег	
Семантична мозаїка оперних образів у творчості Дж. Верді.....	120
Чебан І.	
Ідея в хореографічному мистецтві та чинники її виникнення та формування.....	123
Ткаченко П.	
Формування виконавської культури баяніста в контексті національних традицій та сучасних художніх тенденцій.....	125
Москаленко Р., Клещуков В.	
Синтез інноваційних технологій та руху як основа нової естетики сценічної комунікації.....	129
Кожем'яка І.	
Музичний чинник як акустична основа передачі сенсу хореографічного задуму.....	133
Батюк Н., Ван Цзижуй	
Роль вокально-виконавської майстерності у подоланні сценічних бар'єрів майбутніх співаків.....	137
Лу Цзяї, Ашихміна Н.	
Виконавська майстерність вокаліста як прояв творчої індивідуальності.....	141
Руденко А.	
Індивідуальність балетмейстера у процесі формування художнього образу хореографічного твору.....	142